

Фондация Ръка за помощ

Свободен да променяш света около теб!

**СТАНДАРТИ
И
ПОЛИТИКА
ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО**

Утвърдил:

Албена Бонева- Председател на УС на
Фондация „Ръка за помощ“

Цели на политиката

Преди всичко, настоящата политика разглежда децата не просто като обект на закрила, но и като носители на права. В този смисъл, подобна политика и процедури са само предпоставка за гарантиране най-добрия интерес на децата.

1. Закрила на децата. Изработването и прилагането на мерки за закрила на децата свежда до минимум потенциалните рискове от насилие над и експлоатация на децата, с които организацията работи, което е и условие за утвърждаване на останалите техни права и техния най-добър интерес.

2. Закрила на представителите на организацията. Прилагането на политиката по закрила на децата:

– дава указания на служителите за допустимите граници в общуването и предпочитаното поведение при работа с деца;

– подпомага служителите да идентифицират потенциалните рискове при съвместната работа с деца в и извън работното място и/или местоживеенето;

– очертава възможните начини, по които служителите могат да действат в случаи на доказана опасност от насилие над или злоупотреба с деца или в случаи на претърпяно насилие или злоупотреба.

3. Закрила на организацията. Прилагането на политиката по закрила на децата позволява на Фондация „Ръка за помощ“ да постави ясни очертания на своя ангажимент при работата си с деца, което се отразява и върху подобряването на ефективността на организацията. Позволява още и да усъвършенства подхода си при подбор на персонал и да избегне работата с лица, които потенциално да злоупотребят със своето положение. Всичко това намалява риска от фалшиви или злоумишлени обвинения в злоупотреба с дете, което потенциално може да разруши репутацията на самата организация.

4. Стандартизиране на мерките по закрила на децата в рамките. Установяването на единен и синхронизиран минимум от мерки по закрила на децата гарантира ефективността в съвместните дейности на организацията за превенция на насилието и злоупотребата с деца и за координираните усилия за оказване на помощ и подкрепа в случаи на претърпяно насилие.

Водещи принципи при изпълнението на политиката

1. Нормативна база

Политиката на Фондация „Ръка за помощ“ за закрила на детето се основава на принципите на Конвенцията на ООН за правата на детето. КООНПД дава цялостната рамка за закрила за всички деца.

Следните членове от КООНПД формират специфичната основа на закрилата на детето в организацията: чл. 1 - дефиниция за дете; чл. 2 - недискриминация; чл. 3. (1.) - най-добрият интерес на детето, чл. 3. (2) - задължения за грижа и закрила, чл. 12 – участие, чл. 13 - свобода на изразяването, чл. 19 - закрила от насилие, чл. 32, чл. 33, чл. 34, чл. 36, чл. 37 (а) - закрила от икономическа експлоатация, употреба на психоактивни вещества, сексуална злоупотреба и всички други форми на експлоатация; измъчване, жестоко, нехуманно или деградиращо отношение или наказание.

Политиката на Фондация „Ръка за помощ“ е изготвена и се прилага в синхрон с националното законодателство на Р България и в частност със Закона за закрила на детето, по-специално с чл. 3, чл. 7, чл. 11, чл. 11а и чл. 12.

2. Ценности и принципи

Политиката на Фондация „Ръка за помощ“ се ръководи от определени ценности и принципи, които организацията съблюдава в своята цялостна работа:

– **Правата на децата** са основна ценност - здравето, безопасността, благосъстоянието и най-добрите интереси на децата се поставят над интересите на отделните възрастни, организации и заинтересовани страни.

– **Недискриминацията.** Ние уважаваме и работим с децата, техните семейства и общности независимо от техния етнос, раса, вяра, пол, убеждения, сексуална ориентация и други различия, които могат да бъдат основа на дискриминация.

– **Детското участие.** Вярваме, че децата трябва да бъдат окуражавани и подкрепяни да участват при вземането на решения и формирането на политики, които ги засягат, и ще насърчаваме това тяхно право във всички наши действия.

– **Инвестирането в децата, тяхното развитие и благосъстояние ще подкрепи разгръщането на техния потенциал, тяхната независимост и ще доведе до благоденствие за цялата нация.** Имено затова работим с визия за по-широко въздействие на детското благосъстояние и гарантиране на детските права.

– **Откритостта и прозрачността** в процеса на взимане на решения в организацията и във всички действия, които предприемаме.

– **Работата в партньорство.** За нас партньорството е водещ инструмент, който помага да се определят и споделят приоритетите ни и мобилизира капацитета за постигане на целите ни.

Фондация Ръка за помощ

Свободен да променяш света около теб!

Правила и процедури за закрила на децата

1. Отговорен служител в организацията

Всеки член от екипа на Фондация „Ръка за помощ“, съобразно конкретната ситуация може да действа в качеството си на отговорен служител. Всички доказани и предполагаеми нарушения на политиката за закрила на детето следва да бъдат незабавно съобщавани и се предприемат стъпки съгласно съответната на случая процедура.

2. Правила и насоки за поведение спрямо деца

Правилата и насоките за поведение спрямо деца са изработени и се съблюдават от персонала с цел:

- да се гарантират правата и безопасността на децата при работа със служители на организацията;
- да се стимулира изграждането на атмосфера на подкрепа, сътрудничество и творчество при дейности с деца;
- да се насърчава и развива професионализмът сред служителите на организациите, ангажирани с деца, и съблюдаването на правата на децата и по-специално тяхното включване в решения и дейности, които се отнасят до тях .

Правила за подходящо поведение:

1. Фондация „Ръка за помощ“ не допуска дискриминация, основана на раса, култура, възраст, пол, увреждания, религия, сексуална ориентация или политически възгледи.
2. В общуването и работата с децата се използват позитивни подходи.
3. Всеки възрастен трябва да се съобразява с начина, по който бива възприеман и по който изглежда от гледна точка на използвания език, действията и взаимоотношенията с малолетните и децата.
4. Следните действия са абсолютно недопустими:
  - а. Да имат поведение, което е неуместно или сексуално - провокиращо;
  - б. Да оправдават или да участват в поведение спрямо деца, което е незаконно, рисковано или е свързано с насилие;
  - в. Телесно наказание под каквато и да е форма.
  - г. Да се държат по начин, предназначен да засрами, унижи, омаловажи или опозори дете.
5. Възрастните следва да избягват да се поставят в компрометиращо или уязвимо положение и носят отговорност ако бъдат подведени да попаднат в подобна ситуация.
6. Неподходящото поведение спрямо децата е основание за дисциплинарно наказание.

3. Правила за заснемане и публикуване на фото- и видеоматериали

1. Когато се използват визуални изображения, снимки или видео, фондация „Ръка за помощ“ се стреми да представя децата и семействата с уважение и при зачитане на тяхното достойнство. Придържаме се към следните принципи:
  - а. Никога не се снимат лица, които заявяват, че не желаят да бъдат заснимани – възрастният, представляващ детето, подписва декларация за съгласие
  - б. По време на процеса на изискване на съгласие следва да се обяснява предназначението на снимките и визуалните казуси.
  - в. Фотографите следва да бъдат внимателно инструктирани във връзка със заснемането на подходящи снимки и задължението да дават възможност на субектите да откажат да дадат съгласие.
  - г. Винаги когато е възможно, фотографите се придружават от служител на организацията.
  - д. Субектът не се експлоатира.
  - е. Поддържат се стандарти по отношение на добрия вкус и благоприличие, които отговарят на ценностите на фондацията.
  - ж. Поддържа се подходяща фото-библиотека. Всички изображения се съхраняват отговорно и се документират по подходящ начин.
2. Лицата, представляващи детето, подписват декларация за съгласие за участие на детето в снимки или видео-изображения.

4. Правила и насоки за управление на информацията и опосредстваната комуникация

Правила и насоки за събиране, използване и съхранение на информация, касаеща сигурността на децата:

- Политиката за закрила на децата трябва да е винаги достъпна за всички заинтересовани страни.
- Организацията изрично полага усилия всички аспекти на политиката и процедурите по закрила да се представят по подходящ за децата начин, в обем и със средствата, които ще им помогнат да ги разберат напълно.
- Лична и контактна информация на децата се събира само във връзка с конкретна предстояща дейност и при условия, изрично договорени с възрастните, отговорни за децата.
- Декларациите за родителско съгласие за участие на деца в дейности и всякакви събрани информации от деликатен характер се пазят в конфиденциалност.
- Броят на служителите с достъп до контактната информация на децата е винаги сведен до практически необходимия за дейността минимум.

Въпреки многото си преимущества, **използването на информационни и комуникационни технологии крие и рискове за децата**, сред които:

- неподходящ достъп до, използване или споделяне на лични данни (напр. имена, e-mail адреси и др.)
- нежелан контакт между деца и злонамерени възрастни;
- изпращане/получаване на обидно съдържание;
- онлайн тормоз между връстници;
- приканване и попадане в ситуации на сексуална злоупотреба.

Правила и насоки за използването на информационни и комуникационни технологии:

- всяка опосредствана комуникация между служители на организацията и децата се извършва, съблюдавайки максимална откритост, яснота, прозрачност за всички включени в нея и подходящ тон;
- съобщенията между служители и деца никога не трябва да съдържат обиден или увреждащ език.
- информация, касаеща се за специфични детайли около предстоящи дейности с деца, не трябва да се разпространява до лица, които не са пряко засегнати от нея – не и преди момента на започването на тази дейност или за предпочитане – преди завършването на дейността;
- при публикуване на статии или други материали, отразяващи вече приключила дейност, следва да се вземе под внимание дали в дейността участие са взели деца от уязвими ситуации; ако да, необходимо е да се извърши оценка на риска за злоупотреба с детето преди съответната информация да бъде публикувана.

5. Процедура за подаване на сигнали за насилие

При провеждане на дейности:

- 1) При всяка дейност на Фондация „Ръка за помощ“ в действие указанията и процедурите по закрила на детето.
- 2) При опасение и/или идентифицирано насилие върху дете незабавно се уведомява прекия ръководител.
- 3) При съмнение за насилие или вече установено насилие върху дете трябва да се сигнализира Отдел „Закрила на детето“.

При постъпване на сигнал за насилие в офиса:

- 1) Всяко телефонно обаждане, съобщение по електронната поща или физическо посещение от човек, предаващ информация за дете в ситуация на каквато и да е форма на насилие се приема за сигнал.
- 2) Всеки служител, получил сигнал за насилие, трябва да информира отговорните служби (Отдел „Закрила на детето“), прекия си ръководител и да попълни формуляра от **приложение 3**
- 3) Заявителят се насочва към отдела „Закрила на детето“, и успоредно с това, ако характерът на сигнала го предполага, се подава сигнал към полицията.
- 4) Заявителят получава консултация за това как да оформи сигнала си и бива насърчен да изпрати сигнала.
- 5) Ако заявителят търси информация за допълнителна подкрепа/консултация, получава насоки и контакти къде може да открие най-подходящата такава.

Всякаква информация/сигнал, отнасящи се до злоупотреба, трябва да бъдат документирани във формуляр (вж. **приложение 3**) и въведени в общ регистър. Документираната по случая информация се съхранява при строга конфиденциалност, която ще бъде нарушавана само ако това ще бъде в най-добрия интерес на детето.

6. Правила и процедури за гарантиране безопасността на децата при провеждане на дейности

Правила:

- 1) Служителите съобразяват всеки аспект от организацията и провеждането на дадена дейност, включваща деца, в съответствие с българското законодателство (включително и особено Закона за закрила на детето) и принципите в Конвенцията на ООН за правата на детето.
- 2) Дете може да вземе участие в дейност само след като отговорният за детето възрастен (родител, настойник или попечител) попълни Декларация за информирано родителско/настойническо/попечителско съгласие (вж. **приложение 2**).
- 3) Дете може да вземе участие в дейност само при условие, че е придружавано от възрастен, пряко отговорен за неговата безопасност. Това може да бъде представител на организацията или друг възрастен, но родителят, настойникът или попечителят на детето винаги и задължително е изразил съгласието си в Декларацията, че е съгласен придружител на детето му да бъде именно това лице. Всяко дете-участник в дадена дейност може да има не по-малко от един придружител и всеки придружител в дадена дейност може да отговаря за не повече от четири деца.

Процедура:

- 1) Информация за логистичното и техническо реализиране на дейността се комуникира предимно по електронната поща. В кореспонденцията участват главно координаторът на съответната дейност и придружаващите деца възрастни. Силно препоръчително е винаги, когато това е възможно, копирани да бъдат още и прекият ръководител на координатора и децата, които възрастният ще придружава.
- 2) Декларацията за даване на родителско/настойническо/попечителско съгласие се изпраща на съответния отговорен за детето възрастен не по-рано от два месеца и не по-късно от десет дни преди началото на съответната дейност. Заедно с декларацията се изпраща и копие от политиката за закрила.
- 3) Попълнената и подписана декларация се сканира и изпраща по електронната поща от отговорния за детето възрастен към координатора на съответната дейност не по-късно от една седмица преди началото на съответната дейност. Координаторът съхранява физически, принтирани копия на всички получени декларации при спазване на правилата за получаване, съхраняване и управление на информация, указани в настоящия документ.
- 4) Оригиналът на попълнената и подписана от отговорния за детето възрастен декларация се предава по време на съответната дейност и след приключването ѝ се съхранява при спазване на правилата за получаване, съхраняване и управление на информация, указани в настоящия документ. Копията от декларациите се унищожават.
- 5) Препоръчително е, когато това е възможно, координаторът на съответната дейност да се информира дали децата, които ще вземат участие, са наясно с това кой ще бъде техен придружител и в какви отношения са с него или с нея. При установен потенциален риск за безопасността на детето се уведомява прекия ръководител, оценява се степента на риск и ако ситуацията го налага, се договарят с отговорните за детето възрастни възможностите за ангажиране на друг придружител на детето.

6) Всички пълнолетни лица, които не са служители на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет, но които ще участват в провеждането на съответната дейност (наети на временен договор или доброволци) трябва да бъдат интервюирани с оглед професионалния им опит и/или извършени закононарушения и да подпишат декларация, че са съгласни с настоящата политика и процедури за закрила. Договорът, уреждащ правоотношенията между съответните лица организацията, също трябва да включва клауза, че съответното лице ще спазва поведенческите норми и процедурите в настоящата политика.

7) При започването на съответната дейност, децата-участници получават информация и насоки за гарантиране на взаимната им безопасност, и разяснения относно смисъла на предлаганата им информация.

8) Физическото място на провеждане на съответната дейност винаги трябва да предоставя здравословни и безопасни условия за работа с децата, което включва:

- a. здравословни хигиенни и санитарни условия;
- b. наличие на материали за оказване на първа медицинска помощ при дребни инциденти;
- c. наличие на медицински лица в района, с които е договорено да окажат помощ при нужда;
- d. улеснен достъп за хора с увреждания;
- e. условия за безопасен превоз на децата и младите хора;
- f. предварително проверено качество на храната, която ще се консумира;
- g. налични и изправни системи за предотвратяване на или реагиране срещу бедствия и аварии.

7. Процедура за закрила при подбор на персонал

Процедурата при подбор на служителите включва стъпки, във всяка от които е интегрирана перспективата за закрила на децата.

- 1) Първоначално в съответни вътрешни и външни комуникационни канали (online) се публикува обява, съдържаща описание на организацията, описание на длъжността, критерии на подбора и необходими документи.
- 2) Подбор по документи – CV, мотивационно писмо, препоръки и удостоверения, свидетелство за съдимост.
- 3) След подбор по документи, избраните кандидати се канят за провеждане на интервю на живо. Интервюто включва въпроси, целящи да изследват професионалното минало на кандидата и опитът му в общуването с деца.
- 4) Избраният кандидат подписва декларация (вж. **приложение 4**), че е запознат и се задължава да действа в съгласие с настоящата политика и процедури за закрила на децата преди първия му ден на работа. Провежда се обучение на новия служител за запознаване с процедурите по закрила.
- 5) В случаи, когато организацията ангажира доброволци, кандидатите участват в същото интервю, както в посоченото в т. 3 от настоящата процедура.

Фондация Ръка за помощ

Свободен да променяш света около теб!

Приложения

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ИНФОРМИРАНО РОДИТЕЛСКО СЪГЛАСИЕ

[име, място и дати на събитието]

ИМЕ и ФАМИЛИЯ на родителя/настойника/попечителя:

ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ за родителя/настойника/попечителя:

Адрес: Телефон: Мобилен телефон:

E-mail адрес:

РАЗРЕШЕНИЕ:

Давам своето съгласие

.....

(име и фамилия на детето-участник)

да присъства и вземе участие в [име на събитието].

Ако тя/той се нуждае от спешна медицинска помощ, давам разрешението си да я получи от квалифицирано медицинско лице.

Давам своето съгласие

.....

(име и фамилия на детето-участник)

да бъде фотографиран/а или филмиран/а по време на събитието с цел материалът да бъде използван за популяризиране дейността на организацията и по ключови проблеми на децата в онлайн и печатни материали при условие, че снимките не накърняват по никакъв начин достойнството и доброто му/й име.

(подпис и дата)

(подпис и дата)

Известно ми е и съм съгласен/на придружител, отговорен за сигурността на детето-участник, да бъде

.....
(име и фамилия на придружителя)
(подпис и дата)

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ ПРИ СПЕШЕН СЛУЧАЙ: (родител, настойник, попечител или друг доверен близък)

Име и фамилия:
Адрес:
Телефон:
Мобилен телефон:

Име и фамилия:
Адрес:
Телефон:
Мобилен телефон:

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ за детето-участник:

Изисквания към храната:
(напр. вегетарианство)

Алергии:

Взема ли регулярно някакви лекарства?

Ако да, моля, отбележете:

Доза: Лекарство:

Има ли нужда от придружител поради медицинско състояние? Да / Не

Има ли обучение по първа помощ? Да / Не

Има ли нещо друго, на което бихте искали да обърнем внимание по време на престоя и работата ни с детето-участник?

Декларатор :

Дата :

(име и подпис)

ФОРМА ЗА ДОКЛАД

Вашето име:

Вашата длъжност във Фондация „Ръка за помощ“:

Връзката Ви със засегнатото дете, ако такава съществува :

Име на детето:

Възраст и дата на раждане. Ако нямате информация, посочете видимата възраст:

С кого живее детето?

Адрес/местоживеене и контакти (ако разполагате с такива):

Докладвате за Ваши съмнения или за съмненията на някой друг? Пояснете с детайли:

Кратко обяснение относно причината за съмненията, включително дати, време, места и замесени лица:

Направени от Вас наблюдения – има ли физически признаци?

Поведенчески признаци? Индиректни признаци?

Говорили ли сте с детето? Ако да, какво казва то?

Някой бил ли е набеден, че е злоупотребил? Ако да, посочете детайли:

Консултирали ли сте се с външни агенции/специалисти и/или докладвали ли сте на някой друг?

Посочете детайли (име на лицето, име на организацията, дата и място).

Декларатор :

Дата :

(име и подпис)

ДЕКЛАРАЦИЯ

От .....(трите имена).....

Фондация „Ръка за помощ“

на длъжност .....

Аз, ...

/трите имена/

Декларирам,

че съм запознат/а с Политиката за закрила на детето на Фондация „Ръка за помощ“ и приемам да спазвам изискванията, указанията и процедурите на Политиката.

Декларатор :

Дата :

(име и подпис)